

Til
Nærings- og fiskeridepartementet
Finansdepartementet

Gjenpart
Statsministerens kontor
Forsvarsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Direktoratet for romvirksomhet

Oslo,
27. januar 2026

Fra
Norsk industriforum for romvirksomhet (NIFRO)

STATSBUDSJETTET 2027 – FORBEREDELSE TIL REGJERINGENS BUDSJETTKONFERANSE – INNSPILL FRA NIFRO

NIFRO – Norsk Industriforum for Romvirksomhet – er interesseorganisasjonen for norsk romnæring. Vi representerer om lag 50 medlemmer, alt fra store industriselskaper til små oppstartsbedrifter, men også akademia – med universiteter og forskningsinstitusjoner som er involvert i rom-relatert forskning, utvikling og utdanning. Vi representerer med andre ord hele verdikjeden for norsk romvirksomhet.

Bakgrunn

2025 og 2026 kan betegnes som skikkelige gjennombruddsår for norsk romfart: Første oppskyting av en bærerakett fra norsk jord (og europeisk) jord skjedde i mars 2025, og vi vil snart være i gang med regulære oppskytinger av satellitter fra Andøya. Jannicke Mikkelsens romferd som fartøyssjef på Fram 2 i april viste at det er mulig for aktører fra et lite land å opptre også på den store scenen, og gav mye positiv oppmerksomhet. Også Space Norways store og ambisiøse ASBM-prosjekt (Arctic Satellite Broadband Mission) er nå oppe og går, de to satellittene er i full drift og leverer bredbåndsdekning i nordområdene for både militære og sivile kunder. Vi er også godt i gang med andre store prosjekter bl a for maritim overvåking i nordområdene. Satsingen på romfart, som blant annet ble reflektert i Hurdals-plattformen og i flere partiprogrammer foran valget i september, begynner å få merkbare resultater. Og den entusiasmen vi opplever i universitets-, student- og gründermiljøene for tiden, gir grunnlag for

optimisme og fremtidstro.

Himmelen er likevel langt fra skyfri for norsk romfart. Det moderne samfunnet er fullstendig avhengig av rominfrastruktur, og Norge mer enn de fleste. Norge er et av verdens mest digitaliserte land, og med store maritime og arktiske områder. Rominfrastruktur er en kritisk del av den nasjonale infrastrukturen i Norge. Det blir også stadig mer tydelig at romvirksomheten må sees i sammenheng med nasjonal sikkerhet, og at disse kapasitetene må beskyttes. Vårt utenforskap i forhold til EU skaper også utfordringer, da rom-samarbeid i likhet med mange andre områder ikke omfattes av EØS-avtalen.

Arbeid med en ny romstrategi

Stortingsmelding nr 10, 2019-20 omtales ofte som «romstrategien». Den ble lagt frem i desember 2019, og er over seks år gammel nå. Med den raske utviklingen og mange nye utviklingstrekk innen romfarten, er det derfor på høy tid at Norge utarbeider en ny og mer kraftfull romstrategi. Stortinget vedtok også i mai 2025 i forbindelse med behandlingen av Representantforslag 256S: *«Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med å utarbeide en ny langsiktig nasjonal romstrategi som skal legge føringer for hva Norge har som mål å utvikle og anskaffe innen romkapasiteter.»*

Dette er et meget viktig vedtak sett fra norsk romnærings side. Det var derfor gledelig at næringsminister Cecilie Myrseth i desember 2025 erklærte 2026 for et «Rom-år» og annonserte oppstarten av arbeidet med en ny romstrategi. Planen er at dette skal munne ut i en stortingsmelding som fremmes for Stortinget i vårsesjonen 2027.

NIFRO og norsk romnæring er klar til å bidra til dette arbeidet på en konstruktiv måte. Et viktig element i en slik strategi bør også være et mer omfattende nasjonalt, maritimt overvåkingsprogram enn dagens. Programmet bør inkludere FoU-aktiviteter. Et slikt program kan også være en drivkraft for innovasjon og teknologiutvikling. Programmet må være langsiktig, ha klare rollefordelinger og tydelig mandat. Det er også naturlig å se det i sammenheng med det nye kapasitetsutviklingsprogrammet NORKAP.

Et tverrsektorielt område, behov for tverrdepartemental samhandling

Romvirksomheten er i sin natur tverrsektoriell, og berører ansvarsområdet til de fleste departementer. Det bør vurderes om den norske staten har organisert seg hensiktsmessig innen rom. At NFD er «romdepartementet» kan oppfattes som at hovedfokuset på rom i norsk sammenheng er knyttet til næring. Samtlige sektorer i det norske samfunnet i dag er imidlertid avhengige av fungerende romkapasiteter. Vi har riktig nok et Romutvalg og et Romsikkerhetsutvalg, men de er lite synlige og synes å ha svake mandater. Det bør vurderes å etablere et kraftfullt tverrfaglig/tverr-departementalt organ med et tydelig mandat. Den norske romnæringen bør involveres i dette arbeidet.

Norges langsiktige forpliktelser i ESAs programmer

Det er svært gledelig at statsbudsjettet for 2026 ikke inneholdt de sedvanlige kuttene i Norges langsiktige forpliktelser overfor Den europeiske romfartsorganisasjonens (ESA) på

ministerrådskonferansen senhøstes 2025. Denne konferansen ble da også meget vellykket og signaliserer en ny og kraftfull satsning innen ESA. Samarbeidet innen ESA har avgjørende betydning for norsk romnæring og norsk egeevne innen romsektoren. Det var derfor viktig at Norge kunne signalisere fortsatt substansielle bidrag her.

EU og internasjonalt romsamarbeid

Når det gjelder romkapasiteter, er norsk egeevne i dag sterkt avhengig av EUs romtjenester og av allianser med USA og amerikanske aktører. Dette skaper økende uro, da disse avhengighetene er under press. Norsk romindustri er også svært internasjonalt orientert, med en eksportandel på 75-80 prosent, og er avhengig av et velfungerende internasjonalt samarbeid.

En rekke elementer i EUs romprogram har stor betydning for Norge – både fordi vi har nasjonalt behov for å ha tilgang til dem, og fordi deltakelse i programmene styrker vår kompetanse og egeevne. Noen eksempler:

- Navigasjon, posisjonering og presis tid
- Trygg og robust satellittkommunikasjon
- Overvåkning av klima og miljøkatastrofer
- Sikkerhet og beredskap
- Romvær og situasjonsforståelse i rommet (SSA)

EU tar nå nye initiativer for å skape og sikre egeevne for EU og for medlemslandene, og planlegger et nytt og ambisiøst romprogram fra 2028. Dette innebærer nye og store utfordringer for ikke-medlemmer som Norge, både for tilgang til og bruk av tjenester og for samarbeid om å skape nye kapasiteter og tjenester. Vi vurderer det som avgjørende viktig for Norge som nasjon, og for norsk romnæring, at vi får delta i EUs nye romprogram, inkludert de skjermingsverdige og sikkerhetsgraderte delene av programmet.

Beskyttelse og sikring av romkapasiteter

Norge er et av verdens mest digitaliserte land, og med store maritime og polare områder. Rominfrastruktur er en kritisk viktig del av den nasjonale infrastrukturen i Norge, og satellittkommunikasjon vil i kritiske situasjoner være den eneste muligheten til å opprettholde/re-etablere kommunikasjon mellom sentrale aktører på både sivil og militær side. Det blir også stadig mer tydelig at romvirksomheten må sees i sammenheng med nasjonal sikkerhet, og at disse kapasitetene må beskyttes og sikres. Det bør lages en langtidsplan for sikring av nasjonale romkapasiteter. Her vil et nært og velfungerende samarbeid mellom sivil sektor og forsvarssektoren være avgjørende.

Sikre etablering av nasjonalt jordobservasjonssenter og nytt ESA-senter i Tromsø

Det nasjonale jordobservasjonssenteret ble omtalt i Hurdalsplattformen, og ble etablert i Tromsø i 2024. Senteret er viktig for å etablere tilgang til nasjonale satellitttjenester, sikker nasjonal datadeling og flerbruk av satellittdata. Senteret skal også være et samlende kompetansemiljø på jordobservasjonsdata både for myndighetene, industrien og akademia. Det er viktig at senteret blir videreført og får tildelt tilstrekkelige ressurser for å

ivareta disse oppgavene. På ESAs ministerrådskonferanse i november ble det også besluttet at ESA skal etablere et arktisk romsenter i Tromsø. Det er viktig at disse etableringene sees i sammenheng og også samordnes med KSATs virksomhet i nord og forskningsmiljøene ved UiT, NORCE og etter hvert FFI som skal etablere virksomhet der.

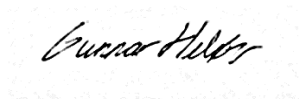
Sikre etablering av Norwegian Space Academy

Norwegian Space Academy, etablert av Andøya Space Education, er utviklet for å dekke et kritisk og voksende kompetansebehov innen romfartsfag og avansert teknologi i Norge. Satsingen styrker høyere utdanning innen real- og teknologifagene og sørger for at norske studenter, universiteter og høyskoler får tilgang til praksisnære læringsarenaer tett knyttet til en rom- og teknologisektor i rask vekst. For industrien representerer dette en nødvendig talentpipeline som skal understøtte nasjonale ambisjoner innen rom, sikkerhet, beredskap og verdiskaping. I 2026 mottok initiativet 3 millioner kroner i statlig støtte, mot et dokumentert behov på 7,7 millioner kroner. For å muliggjøre planlagt kapasitetsutvidelse, videreutvikle utdanningsmoduler og sikre et robust samarbeid mellom UH-sektoren og industrien, er økt finansiering i 2027 avgjørende. En styrket satsing vil posisjonere Norge bedre i et internasjonalt konkurranseutsatt marked og sikre tilgang på den kompetansen som både samfunnet og næringslivet trenger.

Avslutning

NIFRO står alltid til rådighet for å utdype poengene vi kort har anført ovenfor.

Med vennlig hilsen

Gunnar Heløe
Daglig leder, NIFRO